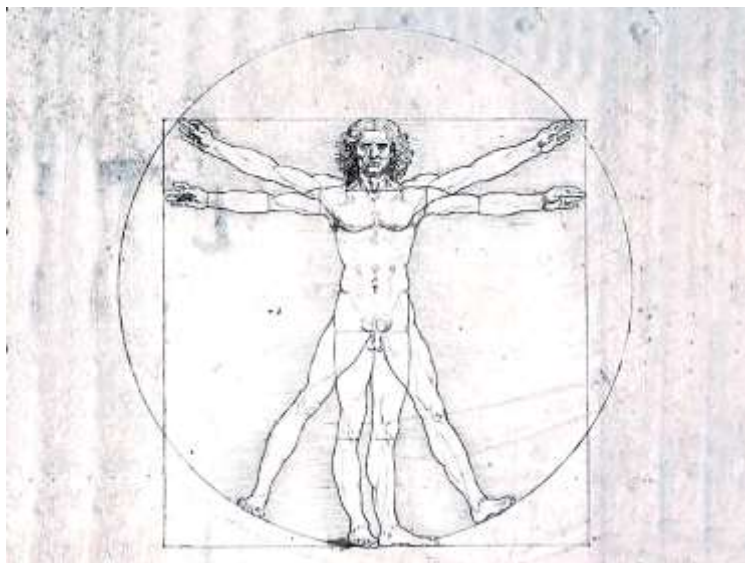

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ВІКОВІ СКЛАДОВІ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

(Матеріали Міжнародної студентської наукової конференції
Рівне, 16-17 березня 2007 р.)

Рівне, 2007

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини. Матеріали Міжнародної студентської наукової конференції. Рівне, 16-17 березня 2007 р. Рівне, РДГУ, 2007. – 198 с.

Редакційна колегія:

- Воробйов А.М.** – професор, проректор з навчальної роботи, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ, Заслужений працівник освіти України – голова;
- Лико Д.В.** - професор, академік УЕАН, Заслужений працівник освіти України, декан психолого-природничого факультету РДГУ;
- Романюк В.Л.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ
- Артемова О.І.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;
- Безлюдна В.І.** - доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;
- Главінська О.Д.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;
- Грюк І.Б.** – доцент, завідувач кафедри біології та прикладної екології РДГУ;
- Марциновський В.П.** – професор, завідувач кафедри анатомії та фізіології РДГУ;
- Мельник В.Й.** - доцент кафедри біології та прикладної екології РДГУ;
- Павелків В.Р.** – кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Матеріали обговорені та рекомендовані до друку на засіданні науково-методичної ради психолого-природничого факультету РДГУ. Протокол № 3, від 9 березня 2007 р.

ЗМІСТ

Вступ	3
Павлов І.П. Лист до молоді	4
Секція I. Техногенне забруднення довкілля і розлади психіки та поведінки	5
Лико Д.В., Мельник В.Й. Вплив стану довкілля на здоров'я людей	5
Алтухова Анастасія. Вплив екологічних криз і катастроф на психічне здоров'я людини	8
Кравчук Володимир. Вплив та наслідки забруднення атмосферного повітря міста автотранспортом	11
Буткевич Сергій. До проблем становлення екологічної психології	14
Донець Світлана. Психологічні наслідки техногенних катастроф ..	15
Дідусенко Галина. Якість поверхневих вод Рівненщини	18
Денисюк Оксана. Екологічні складові психічного здоров'я	19
Ігнатієва Анастасія. Психологічні особливості дітей, що мешкають у зоні посиленого радіоекологічного контролю	22
Белеля Марина. Екологічна оцінка якості води р. Іква в межах Рівненської області	25
Кушнір В.М., Панасюк В.Ю., Кириченко О. Порушення психофізіологічних процесів і їх профілактика	27
Латюк Ірина. До проблеми визначення екологічної культури особистості	29
Лико Сергій. Зернисті фосфорити у сільськогосподарському виробництві	34
Максимець Оксана. Наслідки акумуляції радіонуклідів у деревині та продукції із деревини	36
Мантула М. Якість води р. Устя та здоров'я жителів міста	40
Миронець Марина. Роль реабілітаційної діяльності психологічної служби системи освіти у збереженні психологічного здоров'я постраждалих від техногенних катастроф	44
Ожаровська Світлана. Соціально-психологічна складова наслідків Чорнобильської катастрофи	46
Пілічук Ольга. Дослідження віддалених наслідків техногенних катастроф на прикладі переселених чорнобильців Миколаївської області	48

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Сахневич Людмила. Вплив промислових викидів Рокитнівського склозаводу на якість атмосферного повітря	51
Фількевич Вікторія. Техногенне забруднення довкілля і розлади психіки та поведінки	53
Хабаров Володимир. Дослідження внутрішнього опромінення населення контрольованої зони Рівненської АЕС.....	56
Хильчук Ольга. Вплив іонізуючого випромінювання на організм людини.....	58
Шаправський Олександр. Техногенне забруднення атмосферного повітря м. Рівне промисловими викидами КТП «Теплокомуненергія»	63
Секція II. Вікові та гендерні аспекти психічного здоров'я особистості	66
Осьмак Л.П., Андрущенко Оксана. Гендерні особливості конфліктної поведінки підлітків	66
Вітрук Алла. Негативний вплив телебачення на психіку підлітків ..	68
Галабурда Лідія. Професійні інтереси як компонент психічного здоров'я особистості	70
Гусаківська Світлана. Психологічні чинники адитивної поведінки підлітків.....	72
Дука Ольга. Здоровий спосіб життя в юнацькому віці: реальний погляд	80
Драченко Ольга. Гендерні особливості соціальної адаптації	82
Юрченко В.М., Замлинна Наталія. Гендерні особливості міжособистісних стосунків у дітей молодшого шкільного віку	85
Ковальчук Богдана. Феномен психічного здоров'я як об'єкт теоретичних досліджень	87
Ковтун Наталія. Зв'язок між особливостями стосунків у сім'ї та формуванням агресивних реакцій в юнацькому віці	90
Корольчук Ірина. Пам'ять в системі пізнавальної діяльності	93
Костючок Олег. Психологічні особливості впливу соціального статусу в групі на характер міжособистісних стосунків молодших школярів	95
Кужель Інна. Профілактика алкоголізму – основа психічного здоров'я нації	98
Лаворик Лариса. Наукові дослідження материнської сфери – проблеми та перспективи.....	100
Музичук Віта. Згубний вплив куріння на організм людини	103

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Назарець Людмила. Передумови адиктивної поведінки підлітків та фактори захисту тема.....	106
Почасвець Ірина. Гендерні та мотиваційні особливості формування звички тютюнопаління серед студентської молоді	108
Пясецька Ірина. Екологічні і вікові складові психічного здоров'я людини.....	110
Соботович Олександр. Особливості короткочасної пам'яті у студентів-біологів.....	113
Юрим Світлана. Моделювання пам'яті	115
Секція III. Діагностика та шляхи профілактики розладів психіки та поведінки	117
Руденко Н.М, Бейлах О.М. Аналіз рівня сформованості відповідальності студентів-першокурсників	117
Божок Яна. Вплив епілепсії на психічний розвиток і поведінку хворого.....	118
Неровня О.В., Вовк Анна. Психопатологічне функціонування у соціально-культурному контексті.....	121
Гомончук Катерина. Дослідження особливостей сприйняття соціальних феноменів студентами молодших курсів (на основі теорії Дж. Келлі).....	123
Гончарова Наталія. Інформаційні неврози: проблема діагностики і профілактики	126
Дубровський Роман. Переваги ДБСТ над школами-інтернатами у контексті попередження проявів девіантної поведінки	129
Зажицька Тетяна. Теоретичні та прикладні аспекти стилю.....	132
Зеленська О. Проблема погіршення стану здоров'я дітей і молоді в Україні та шляхи формування здорового способу життя	133
Юрченко В.М., Князева Анна. Соціально-психологічні установки українських студентів до сприймання людей інших національностей.....	135
Осьмак Л.П., Кордоба Інна. Комунікативна некомпетентність як чинник соціально дезадаптованої поведінки підлітків	138
Вікторія Косенко. Психологічні аспекти віктимної поведінки в підлітковому віці	139
Козішкurt Уляна. Агресивні тенденції в сучасному суспільстві: інстинкт чи інформаційний наслідок?	142
Кравець Віта. Формування сприятливого мікросередовища сім'ї.....	144
Лабик Юля. Психосоматичні розлади як проблема клінічної психології: регіональні аспекти	147

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Музичук Ірина. Усвідомлення сенсу життя як чинник самоактуалізації підлітків	151
Назаренко Ольга. Проблемы одаренности и гениальности	153
Остапович Ірина. Конструктивні копінг-стратегії.....	155
Поліщук Альона. Фобії-комплекси: причини і наслідки.....	158
Романів Наталія. Специфічні особливості виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у різних типах навчальних закладів	160
Ромашевська Ольга. Нові шляхи діагностично-корекційної допомоги дітям з особливими потребами	164
Осьмак Л.П., Тирак Тетяна. Психопрофілактика деструктивних форм самоствердження підлітків	167
Усачик Ольга. Антистресорні властивості лікарських рослин – радіопротекторів.....	169
Хоровець Ірина. Психічне здоров'я як складова якості життя особистості	172
Чубко Мар'яна. Зростання патологій щитоподібної залози, викликаних радіаційним забрудненням деяких районів Рівненської області як один із чинників впливу на поведінку людини.....	175
Чекун Юлія. Профілактична дія радіопротекторів по подоланню проявів патогенезу ЦНС	179
Шевців М.В., Чикун Зоряна. Психофізіологічні механізми формування неврозів	181
Юрчук М. Люди і СНІД - знати, щоб жити	183
Янчук Катерина. Психологічні чинники виникнення розладів харчування та шляхи їх профілактики у старшокласниць	186
Відомості про авторів.....	190

6. Скрицкая Т.В. Материнство как социально обусловленный феномен. <http://hpsy.ru/public/x2472.htm>
7. Шнейдер, Л. Б. Психология семейных отношений. Курс лекций. – М., 2000. – 512 с.

УДК 613.8+613.86

ЗГУБНИЙ ВПЛИВ КУРІННЯ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ

Музичук Віта, студент РДГУ

Науковий керівник: **Безлюдна В.І., к. психол. н., доц.**

Куріння тютюну - найпоширеніша звичка, яка руйнує здоров'я людини. Немає сумніву у тому, що із вживанням тютюну пов'язана велика кількість всіляких хвороб, а при зловживанні курінням – можуть виникнути небезпечні недуги. Пристрасть до тютюну, вважається хворобою, що належить до розряду наркоманій.

У наш час боротьба з курінням є не лише медичною, але й соціальною проблемою. Не зважаючи на існуючі заходи проти тютюнопаління, значних успіхів у цій справі поки що не досягнуто. Ця шкідлива звичка міцно утримується в побуті людей і продовжує розповсюджуватись. Викликає занепокоєння переміщення куріння у більш ранні вікові групи населення та поширення його серед осіб жіночої статі [1; 3; 4].

Всім відомо, що тютюнопаління шкодить здоров'ю і загрожує нашому життю. Ймовірність того, що людина, яка палить, загине від нікотину складає 50%. Генеральний директор Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) відмітив наступне: „Цигарка - це підступний винахід, з якого людина отримує таку дозу нікотину, якої достатньо, щоб звикнути до нього на все життя, - до тих пір, доки нікотин не вб'є курця ”. За даними ВООЗ, кожного року від хвороб, пов'язаних з тютюном, помирає 4 млн. чоловік, або 1 людина за кожні 8 секунд. У всьому світі куріння стає однією з найголовніших причин смерті, яку можна відвернути. Якщо так буде продовжуватися і далі, то 50 млн. людей або 9 % населення світу можуть померти саме від тютюну. Уже зараз паління стане основною причиною поширення смерті та інвалідності в усьому світі і буде забирати більше життів, ніж СНІД, туберкульоз, дорожньо-транспортні пригоди, вбивства і самогубства разом узяті. Курці, як правило, вмирають на 15-20 років раніше відпущеного терміну, 30% ракових захворювань зумовлено палінням. Паління пов'язано з 25 небезпечними захворюваннями. Зокрема воно є причиною серцевого приступу, інсульту, хронічного

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

бронхіту, емфіземи, різних видів онкозахворювань, особливо раку легень. Двоє з 12 хворих, що померли від раку легень, були курцями. Серед людей віком від 30-40 років, які люблять цигарки, інфаркти трапляються в 5 разів частіше, ніж серед тих, хто не палить. Викирвання однієї сигарети рівнозначно перебуванню 36 годин на загазованій автомагістралі.

Людина може палити роками, доки в неї з'явиться будь-яке з вказаних захворювань. Але все одно паління нікого не зробить більш привабливим.

Паління веде до смерті. І не дивлячись на це, воно поширене всюди. За даними ВООЗ, у всьому світі не менше 1,1 мільярда чоловік палять – це приблизно третина всього дорослого населення планети.

Компанії, що виробляють цигарки, сьогодні витрачають сотні мільйонів доларів на судові процеси, але ці гроші ніщо у порівнянні з тими прибутками, які приносить їм тютюновий бізнес. Лише в США кожного дня сходить з конвеєру 1.5 мільярда цигарок. У всьому світі приватні тютюнові компанії та державні монополії продають понад 5 трильйонів цигарок кожного року!

Куріння не обійшло стороною і нашу країну. Згідно наукових досліджень в Україні курить більше 25% населення. Більше палять чоловіки: у віковій групі від 20 до 29 років курять 60.6%; від 30 до 39 років - 51%; від 40 до 49 років – 50%; від 50 до 59 років – 38%; від 60 до 69 років - 33%. Серед 12-13 річних підлітків курять 10%, з 16-17 років - вже 40% [2].

Є зв'язок поширення куріння з деякими соціально-демографічними характеристиками: рівнем освіти і соціальним становищем. Так, особи з вищою значно частіше відмовляються від тютюну, ніж ті, хто мав неповну середню освіту. Серед самотніх чоловіків курців, більше ніж серед сімейних (відповідно 49.1% 44.8%).

Реклама показує тих, хто палить, як привабливих і здорових. Але в житті все навпаки. У курців неприємний запах із рота, з часом зуби і пальці набувають жовтувато-коричневого кольору. У чоловіків паління сприяє розвитку імпотенції. Від нього виникає кашель і задишка. У курців швидше виникають зморшки і дефекти шкіри. Жінки, які палять, у 10 частіше залишаються безплідними.

Увагу курців потрібно акцентувати на тому факті, що більшість вітчизняних тютюнових виробів є найбільш токсичними у світі. Не викликає сумніву, що куріння є наймогутнішим із всіх факторів ризику для здоров'я, яких можна уникнути. Більш того виділені так

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

звані „хвороби, пов'язані з курінням”, до яких відносять і серцево-судинні, ряд хронічних легеневих захворювань, рак легенів, ротової порожнини, гортані, стравоходу, підшлункової залози, нирок, сечового міхура та ін [5; 6].

Людина, яка курить, отруєє інших людей, що перебувають з нею в одній кімнаті. Так, у організм курця проникає 20% нікотину, а в навколишнє середовище – 68%. Якщо людина протягом години перебуває в накуреному приміщенні, то її організм поглинає стільки нікотину, що дорівнює чотирьом викуреним цигаркам.

Тютюновий дим містить біля 4 тис. різних шкідливих речовин. Деякі з них отруйні, інші провокують зміни на клітинному рівні і нарешті 43 компоненти призводять до виникнення раку. При палінні 25% шкідливих речовин тютюну згорають, 25% поглинає курець, 50% залишається в повітрі, де курять. Тютюновий дим, що випускається в атмосферу, містить набагато більше токсичних речовин, ніж той, що вдихається курцем.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що тютюнопаління є не лише медичною, але й важливою соціальною та психологічною проблемою всього суспільства.

Список використаних джерел

1. Прикупська О.П. Куріння і здоров'я. - Київ, 1990р.
2. Жилов Ю.Д. „ Основи медико-соціологічних знань” М.: Вища школа, 2001р.
3. Концепція формування позитивних мотивацій та здорового способу життя у дітей та молоді.- Київ, 2004 р.
4. Запороженко В.Г. Образ жизни и вредные привычки.- М.: Медицина, 1989г.
5. Максимова Н.Ю. Безпека життєдіяльності: Соціально-психологічні аспекти алкоголізму та наркоманії. - К: Либідь, 2006 р.
6. Формування навичок здорового способу життя у дітей та підлітків: навчально-методичний посібник. К.: Ніка-центр, 2002 р.